

hvad den koster, dermed, at det er et Grundlovsbud, som vi skulle gennemføre, saa siger jeg: Jeg vilde ønske, at man gennemgaaende vilde holde sig til, hvad der var Grundlovens Aand, og ikke føle sig bunden til, hvad der nu er Grundlovens Bogstav. Hvad der var Grundlovens Aand — det hører nu ikke hjemme under denne Sag —, det har man saa ofte og desværre i saa stort Maal set bort fra; men nu at føle sig bunden ved, hvad der er Grundlovens Bogstav, paa en Tid, hvor man er berettiget til at antage, at de, der fik dette Grundlovsbud indført for 50 Aar siden, vilde være de første til at stemme derimod, det er efter min Tanke saa fuldstændig meningsløst, som noget kan være. Efter hele den Retning, hvori Udviklingen er gaaet, tror jeg nok, man er berettiget til at antage, at man ikke i den store Befolkning vil finde en større Retfærdighedsfølelse og større Kyndighed til at afgøre disse Spørgsmaal end den, vi have i vore Domstole, medens man paa den anden Side er berettiget til en Ængstelse for, at et Flertals Afgørelse paa dette Omraade kunde føre til en Afvigelse fra, hvad der var Grundlovens Aand, naar den udtrykkeligt taler om, at den dømmende Magt er hos Domstolene. Det kunde blive et Forsøg paa at gøre ogsaa Domsmagten afhængig af Flertallet her i Landet. Det har aldrig været Grundlovens Mening. Vil man altsaa benytte Nævningeinstitutionen til gennem den at skaffe Flertallet en Hovedindflydelse paa Dommene, vilde det være en Ulykke for Landet og vilde langt fra være stemmende med Grundlovens Aand.

Anden Ordfører (Goos): Lige over for de Bemærkninger, der ret udførlig fremkom fra det ærede Medlem for Færøerne (Bærentsen), skal jeg ikke her komme ind paa alle de enkelte Spørgsmaal, som jeg drøftede med ham ved Lovforslagets 2den Behandling. Jeg vil blot i Almindelighed udtale dette, at jeg bestemt maa modsige, at Lovforslaget, som det nu foreligger, ikke giver den sigtede tilstrækkeligt Værn mod Dommervilkaarligheden, en Udtalelse, som det ærede Medlem (Stilling), der først havde Ordet, tildels syntes at billige. Det er ikke Tilfældet, og jeg gaar videre og siger paa det bestemtteste, at Lovforslaget, som det nu foreligger, giver den sigtede et Værn, der ikke alene er ulige større end det, den nuværende Lovgivning hjemler, men som ogsaa staar paa Højde med, hvad en hvilken som helst Lovgivning —

jeg tager den engelske og amerikanske med — yder nogen sigtet, og som endelig er i Overensstemmelse med, hvad paa visse Punkter det overvejende Flertal og i ethvert Tilfælde Flertallet af Kommissionen har ment krævedes dertil. Endelig maa man dog ikke af lutter Hensyntagen til den sigtede glemme dette, at Strafferetsplejen ogsaa har et andet Formaal, nemlig at værne om Retssikkerheden, og at man ikke for at værne om den sigtede kan opgive ethvert Hensyn til, at det ogsaa gælder om at faa den skyldige straffet.

Det Punkt, som den ærede første Taler (Stilling) fremdrog, og som nu ogsaa blev berørt af den ærede sidste Taler, nemlig Nævningeinstitutionen, er, det indrømmer jeg, et Hovedpunkt, og jeg tror ogsaa i tidligere Udtalelser at have sagt, at jeg har den Overbevisning, at der ikke er stor Begejstring for Sagen. Mit personlige Standpunkt er — jeg har ogsaa for udtalt det —, at jeg vedblivende betragter denne Institution som havende en sund Grundtanke, en endogsaa meget sund og historisk hjemlet Grundtanke, men at der selvfølgelig med den kan være forbundet praktiske Misligheder, og at der har vist og udviklet sig saadanne Misligheder, saa at man er paa det nøjeste opfordret til at tage de Forsigtighedsregler ved Institutionens Indførelse, som vi have forsøgt at formulere og som betinge, at den overhovedet skal kunne virke nogenlunde i Overensstemmelse med sin Tanke. Og saa maa i øvrigt enhver Ven af Nævningeinstitutionen selvfølgelig advare imod, at der igennem den ventes Mirakler i Henseende til Retsidealets Opnaelse, thi det vil hverken denne eller nogen som helst anden Institution nogen Sinde kunne skaffe til Veje. Men hvad det praktiske Punkt angaar, opfatter jeg ikke Grundlovens Tilsagn paa samme Maade, som det ærede Medlem, der talte først, og som den ærede sidste Taler. Det er ikke blot et Program, der er udtalt i 1849 og om hvilket nu Lovgivningsmagten i 1903 kan sige: det kommer ikke os ved. Saaledes er Forholdet ikke. Det er mere end et Program af Lovgivningsmagten i 1849, det er et Løfte, en Retsregel, hvis Betydning efter min Opfattelse er den, at naar en af den nuværende Lovgivningsmagts Faktorer fordrer Institutionens Optagelse i Lovgivningen, saa kunne de andre Faktorer ikke modsætte sig det. Lovgivningsmagts Faktorer og særlig Rigsdagens Afdelinger ere Repræsentanter for den almindelige Mening og den almindelige Opfattelse hos